

**Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана
Хмельницького**
Факультет інформатики, математики та економіки
Кафедра економіки, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

Затверджено на засіданні
кафедри економіки,
готельно-ресторанного та туристичного
бізнесу

Завідувач кафедри ID 11012
Протокол № 1 від 01.09.2024 р.

Опис освітнього компонента

Назва освітнього копоненту <i>(Обов'язковий/вибірковий)</i>	Історія економіки та економічної думки <i>Обов'язковий</i>
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	C1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)
Освітня програма	Економіка та бізнес
Рік викладання	2024-2025
Семестр	2 семестр
Викладач (-і)	Бабко Наталя Миколаївна кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу
Профайл викладача	Google Академія: https://cutt.ly/ieGkABPY ORCID: https://orcid.org/0000-0002-7620-9500
Контактна інформація та комунікація (зворотний зв'язок)	Онлайн-консультації: через систему центру освітніх дистанційних технологій
Сторінка освітнього компонента на сайті центру дистанційних освітніх технологій Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=4368

Анотація до освітнього компонента

Програму освітнього компонента «Історія економіки та економічної думки» складено відповідно до освітньої програми «Економіка та бізнес».

Освітній компонент належить до циклу обов'язкових освітніх компонентів освітньої програми. «Історія економіки та економічної думки» передбачає узагальнення фундаментальних знань економічної думки і практики.

Освітній компонент досліджує еволюцію господарства та економічної думки від періоду формування світових цивілізацій до сучасності в їх тісному взаємозв'язку та взаємозумовленості. Еволюційні, а подекуди революційні зміни простежуються в розрізі організаційних форм господарства, способів виробництва, відносин власності, механізмів взаємодії між економічними суб'єктами, соціальної структури суспільства, форм і методів державного втручання у господарські процеси, а також теоретичних надбань наукових шкіл, ідей та здобутків видатних економістів.

Мета та завдання освітнього компонента

Місце освітнього компонента у освітній програмі: обов'язковий.

Об'єктом освітнього компонента «Історія економіки та економічної думки» є історичний розвиток господарської діяльності суспільства, економічних систем та економічних ідей, що формувалися в різні історичні епохи.

Мета вивчення освітнього компонента «Історія економіки та економічної думки» — формування у здобувачів розуміння змісту, основних етапів та складових історичного процесу виникнення та розвитку фундаментальних економічних ідей, теорій та наукових напрямів на різних етапах еволюції суспільства.

Предметом освітнього компонента «Історія економіки та економічної думки» є зміни структурних та функціональних характеристик господарської системи суспільства в контексті генезису та еволюції економічних теорій та концепцій.

Основними завданнями освітнього компонента «Історія економіки та економічної думки» є:

- вивчення історії розвитку світової та вітчизняної економіки;
- ознайомлення з економічними поглядами видатних мислителів різних історичних епох;
- аналіз еволюції економічних теорій, наукових шкіл та концепцій;
- формування навичок критичного аналізу економічних процесів у їх історичному розвитку;
- розвиток уміння застосовувати історичний досвід економічної думки для розуміння сучасних економічних процесів.

Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування освітнього компонента

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.
СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію

Компетентності, направлені на досягнення глобальних цілей сталого розвитку, які формуються в освітньому компоненті

Програмні результати навчання

РН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

РН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

РН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

РН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

Soft Skills, які формуються в освітньому компоненті

1. Комунікація
2. Критичне мислення
3. Вирішення проблем
4. Прийняття рішень
5. Емоційний інтелект
6. Ненасильницьке спілкування
7. Управління знаннями
8. Робота в режимі невизначеності
9. Самоаналіз і саморефлексія.

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	лекція	семінарське заняття	самостійна робота	Загальна кількість годин
Кількість годин Денна форма	22 год.	18 год.	50 год.	90/3 кр.

Підсумкова (семестрова) форма контролю – залік

Політика освітнього компонента

Курс передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом.

Вчасно виконувати завдання семінарів та завдань самостійної роботи;

Вчасно та самостійно виконувати контрольні завдання

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Структура освітнього компонента

Перелік тем (модулів)	Кількість годин денна форма				Рекомендована література
	л	пр	сп	всього	
Блок I. Економічна думка докапіталістичних формацій					
Тема №1. Економічна думка стародавнього світу	2	2	6	10	1,2,4,5,8
Тема №2. Господарський розвиток та економічна думка в період формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. – XV ст. н.е.)	2	2	6	10	2,4,5,9
Тема №3. Формування передумов виникнення ринкового господарства. Їх відображення в економіці	2	2	6	10	1,3,4,5,8
Тема №4. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав	4	2	6	12	1,2,3,4,5,9
Разом за блоком I	10	8	24	42	
Блок II. Економічна історія та напрямки економічної думки першої половини XX ст.					
Тема №5. Ринкове господарство країн європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (XIX – початок XX ст.)	2	2	6	10	1,2,4,5,7
Тема №6. Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (друга половина XIX – початок XX ст.)	2	2	6	10	1,2,3,5,8
Тема №7. Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революцій (друга половина XX ст.).	4	2	6	12	1,2,4,5,8
Тема №8. Економічний розвиток України в XX столітті	4	4	8	16	1,2,4,3,5,8
Разом за блоком II	12	10	26	48	
Усього годин	22	18	50	90	

Програма освітнього компонента

Блок I. Економічна думка докапіталістичних формацій

Тема 1. Економічна думка стародавнього світу

Характеристика економічного життя перших цивілізацій. Зародження первісної «економіки» та економічної думки. Епоха рабовласництва. Економічна думка Стародавнього Сходу. Економічна думка Античного Світу. Особливості господарювання та економічної думки Стародавньої Греції. Економічний розвиток та економічна думка Стародавнього Риму

Тема 2. Господарський розвиток та економічна думка в період формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. – XV ст. н.е.)

Осьовий час і формування Східної та Західної цивілізацій. Особливості господарського розвитку та економічної думки Середньовіччя. Економічний розвиток і економічна думка Давньоруської держави. Феодалізм, натуральне господарство, аграризація економіки, панщини, оброчне господарство, «Салічна правда», цехи, «Сума теології» Томи Аквінського, мануфактура.

Тема 3. Формування передумов виникнення ринкового господарства. Їх відображення в економіці

Передумови ринкового господарства в суспільствах Європейської цивілізації. Великі географічні відкриття та їх соціально-економічні наслідки. Меркантилізм – перша школа політичної економії.

Тема 4. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав

Промисловий переворот і його соціально-економічні наслідки. Загальна характеристика ранньої класичної політекономії. Зріла класична політекономія. Пізня класична політекономія. Ідеї реформізму, прагматизму, апологетизму. Західноєвропейський утопічний соціалізм. Виникнення та розвиток марксистської економічної теорії. Стара історична школа Німеччини. Господарський розвиток України та економічні погляди її мислителів у другій половині XVIII – першій половині XIX ст.

Блок II. Економічна історія та напрямки економічної думки першої половини XX ст.

Тема 5. Ринкове господарство країн європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (XIX – початок XX ст.)

Економіка монополістичного капіталізму. Загальна характеристика епохи. Основні тенденції розвитку світової економіки у другій половині XIX – на початку XX ст. Нова історична школа Німеччини. Порівняльна характеристика шкіл мікроекономічного аналізу.

Тема 6. Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (друга половина XIX – початок XX ст.)

Економічний розвиток України на рубежі XIX–XX ст.). Економічні ідеї революційної, радикальної демократії. Розвиток політичної економії в Україні.

Тема 7. Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина XX ст.).

Економічний розвиток європейських країн у другій половині XX ст. Загальна характеристика ідей неолібералізму. Неокласичний синтез. Посткейнсіанство. Післявоєнний інституціоналізм.

Тема 8. Економічний розвиток України в XX столітті

Світове господарство та основні напрямки економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX – початок XXI ст.). Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці. Формування засад ринкового господарства в Україні.

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1.	<p>Робота з історичними та статистичними джерелами Опрацювання офіційних статистичних матеріалів, історичних документів, архівних даних та аналітичних матеріалів для вивчення розвитку економіки різних країн і періодів. <i>(максимальна кількість – 10 балів)</i></p>
2.	<p>Підготовка коротких повідомлень та аналітичних оглядів Підготовка доповідей і презентацій за окремими темами курсу, що стосуються розвитку економічних ідей, теорій та діяльності видатних економістів різних історичних епох. <i>(максимальна кількість – 10 балів)</i></p>
3.	<p>Робота з науковою літературою Опрацювання наукових статей, монографій, історико-економічних досліджень, а також матеріалів міжнародних організацій для аналізу еволюції економічної думки та господарських систем. <i>(максимальна кількість – 10 балів)</i></p>

Методи навчання та форми контролю у відповідності до програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми і засоби оцінювання
РН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.	Пояснювально-ілюстративні лекції; аналіз економічних понять та категорій; робота з підручниками та науковими джерелами; виконання тестових і термінологічних завдань; обговорення базових економічних концепцій на семінарах.	Поточний контроль: усне опитування; тестування; виконання письмових завдань; перевірка самостійної роботи; підсумкове тестування. Підсумковий контроль: письмовий залік.
РН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.	Проблемні лекції; аналіз історичних прикладів розвитку економічних систем; дискусії на семінарських заняттях; порівняльний аналіз різних типів економічних систем; самостійна робота з науковою літературою.	Поточний контроль: усне опитування; аналіз ситуаційних завдань; підготовка коротких повідомлень; тестування; Підсумковий контроль: письмовий залік.
РН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.	Метод кейс-аналізу; аналітичний розбір економічних теорій; робота з науковими статтями; підготовка аналітичних оглядів; групові обговорення економічних моделей.	Поточний контроль: презентації; аналітичні письмові роботи; оцінювання участі у дискусіях; тестування. Підсумковий контроль: письмовий залік.
РН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	Аналіз сучасних економічних процесів; робота з аналітичними звітами міжнародних організацій; обговорення економічної політики держав; підготовка доповідей та презентацій; самостійна дослідницька робота.	Поточний контроль: підготовка доповідей; презентації; тестування; письмові аналітичні роботи. Підсумковий контроль: письмовий залік.

Критерії оцінювання відповідно до форм і видів контролю

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <https://v.gd/ADELEh>. Бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожного освітнього компонента містить поточний, підсумковий контроль знань та самостійну роботу.

Бально-накопичувальна система здобувача вищої освіти з освітнього компонента

РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ НА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТТЯХ		Разом	
Види навчальної діяльності здобувача вищої освіти, яка підлягає оцінюванню	Обговорення контрольних питань за темами дисципліни , спрямованих на закріплення теоретичних знань щодо розвитку економічних систем, еволюції економічної думки, формування основних економічних теорій та поглядів видатних економістів різних історичних епох.	5	
	Виконання аналітичних завдань , пов'язаних із порівнянням економічних ідей різних шкіл та напрямів економічної науки, визначенням особливостей розвитку господарських систем у різні історичні періоди та аналізом впливу економічних теорій на практику господарювання.	5	
	Виконання тестових завдань , що дозволяють перевірити рівень засвоєння теоретичного матеріалу, знання основних економічних понять, категорій та концепцій, а також розуміння історичних етапів розвитку економічної думки.	5	
	Розв'язування ситуаційних завдань і аналітичних кейсів , пов'язаних із дослідженням історичних економічних процесів, аналізом економічної політики держав у різні історичні періоди та оцінюванням впливу економічних ідей на розвиток суспільства.	5	
	Підготовка та представлення аналітичних повідомлень або презентацій , присвячених економічним поглядам видатних мислителів, розвитку економічних теорій, формуванню економічних шкіл та їх впливу на розвиток світової економіки.	5	
	Аналіз історичних прикладів розвитку економіки , розгляд конкретних економічних подій, реформ і господарських практик різних країн та історичних епох із метою формування навичок критичного аналізу економічних процесів.	5	
	Разом	30	
	САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ		
	Робота з історичними та статистичними джерелами. Опрацювання офіційних статистичних матеріалів, історичних документів, архівних даних та аналітичних матеріалів для вивчення розвитку економіки різних країн і періодів	10	
	Підготовка коротких повідомлень та аналітичних оглядів. Підготовка доповідей і презентацій за окремими темами курсу, що стосуються розвитку економічних ідей, теорій та діяльності видатних економістів різних історичних епох	10	
Робота з науковою літературою. Опрацювання наукових статей, монографій, історико-економічних досліджень, а також матеріалів міжнародних організацій для аналізу еволюції економічної думки та господарських систем	10		
Разом	30		
Підсумковий контроль (залік, екзамен)	40		
Загальний бал ОК	100		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Робота здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях з освітнього компонента оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Оцінювання видів навчальної діяльності здійснюється за шкалою «0», «1», «2», «3», «4», «5». Критерії оцінювання діяльності здобувачів вищої освіти за окремими видами навчальних робіт, наведені у таблиці нижче.

Оцінювання окремих видів робіт

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Творчі завдання (реферат, есе, схеми, презентації)	5 балів: – 5 балів – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, – 4 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 3 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 1-2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення, плагіат. 0 балів – відповідь відсутня
Практико-орієнтовані завдання (проекти, ситуаційні завдання тощо)	5 балів: – 5 балів – завдання виконано правильно і якісно, виявлено вміння студента застосовувати, творчо використовувати психологічні теоретичні знання на практиці, пов'язані з особливостями і засобами психологічної діяльності. Здобувач демонструє навички ефективною взаємодії, аргументує, переконує, приймає рішення, логічно

	<p>формулює думку, відстоює власну позицію у процесі вирішення фахових завдань.</p> <p>– 4 бали – завдання виконані в основному правильно, але неповно. В ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач демонструє навички взаємодії, аналізує, аргументує, логічно формулює, демонструє приклади, роблячи вибір, намагається, але не завжди вміє відстояти власну позицію у процесі вирішення фахових завдань.</p> <p>– 3 бали – завдання виконані неповно та на низькому рівні. У ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу.</p> <p>Здобувач демонструє навички взаємодії, обговорює, формулює, демонструє думку, роблячи вибір, не завжди вміє переконати, відстояти власну, віддають перевагу позиції інших у процесі вирішення фахових завдань.</p> <p>1-2 бали – завдання виконані неповно з помилками.</p> <p>Здобувач розглядає, розпізнає, описує в загальних рисах, але не визначає зв'язки між закономірностями, особливостями розвитку і функціонуванням психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>– 0 балів – відповідь відсутня</p>
--	--

Згідно з Положенням про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладачем за освітнім компонентом визначено 3 види самостійної роботи (згідно орієнтовного переліку видів діяльності здобувача, які дозволяють продемонструвати досягнення результатів навчання, наведених в Положенні). Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Підсумковим контролем на освітньому компоненті Історія економіки та економічної думки є письмовий залік (2 семестр). Заліковий білет включає 2 теоретичних питання (по 20 балів на кожне). Критерії оцінювання підсумкового контролю подано нижче:

Характеристика критеріїв оцінювання знань	Якісна шкала	За 40 бальною шкалою
Високий рівень Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	відмінно	36-40
Високий рівень Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	добре	33-35

Достатній рівень Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.	добре	30-32
Середній рівень Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.	задовільно	27-29
Початковий рівень Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.	задовільно	24-26
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.	Не зараховано (з можливістю повторного складання екзамену)	21-23
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватись при виконанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента)	1-20

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента

Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (відповідно Положення про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>, розміщеного на офіційному сайті Університету. З даним Положенням здобувачів знайомлять куратор ECTS, гарант освітньої програми, НПП, які викладають на ОП. Також інформація щодо перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті розміщується на офіційній сторінці кафедри, включаючи зразок заяви для визнання результатів такого навчання і рекомендованих онлайн-ресурсів для неформальної освіти. Викладачами освітньої програми здійснюється моніторинг сертифікаційних програм, курсів на онлайн-платформах та в офлайн-режимі з метою надання здобувачам вищої освіти актуальної інформації про підвищення рівня професійної підготовки та можливого перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Такі рекомендації надаються здобувачам на сторінці освітнього компонента Історія економіки та економічної думки ЦОДТ.

Перелік рекомендованої літератури (основної і додаткової), електронних ресурсів, нормативних документів, публікацій з освітнього компонента викладачів освітньої програми, з якими можна ознайомитися в репозиторії <http://eprints.mdpu.org.ua> та у вільному доступі у мережі Інтернет

Основна

1. Історія економіки та економічної думки : навчальний посібник / Тетяна Небога, Анатолій Вдовиченко; Одеський державний аграрний університет. Вид. 2-ге. Одеса: Астропринт, 2024. 140 с. ISBN 978-617-8381-52-3. Режим доступу: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/2fmb_finansy/Istoriya-ekonomiky-ta-ekonom.-dumky.-2024.Neboha-stysnuto-2.pdf?utm_source
2. Кухар О. В. Історія економіки та економічної думки: навчальний посібник. Видавництво: Центр навчальної літератури (ЦУЛ). 2023. 328 с.
3. Золотих І.Б. Історія економічних вчень: навчальний посібник. Видавництво: Центр навчальної літератури (ЦУЛ). 2024. 186 с.
4. Глобалізаційні процеси у світовій економіці: виклики та можливості для України : колективна монографія / за ред. О. О. Борзенко; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». Київ. 2022. 264 с. URL: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2022/10/Globalizaciyniprocesy-u-svitoviy-ekonomici.pdf>
5. Державна політика гуманітарної безпеки у контексті становлення громадянського суспільства в Україні. Навчальний посібник / І.О. Парубчак, Н.Б. Радух, Г.М. Гринишин та ін. Одеса. ОЛДІ-ПЛЮС. 2022. 190 с.
6. Мацибора В.І., Збарський В.К. Регіональна економіка: Навч. пос. 2-ге вид. 2023. 280 с.
7. Сидоров О. А., Фісуненко Н. О., Альошина Т. В. Світова економіка та міжнародні економічні відносини: підручник; кол. авторів; за заг. ред. д. е. н. Фісуненко П. А. Дніпро: Арт-Прес. 2023. 400 с.
8. Радіонова І. Ф. Макроекономіка [Електронний ресурс]: навч. посіб. / Радіонова І. Ф., Котенок Д. М.; М-во освіти і науки України. Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана. Електрон. текст. дані. Київ: КНЕУ. 2025. 335 с.
9. Макроекономіка і основи глобалізації : навчальний посібник / за ред. Н.Б. Решетняк, С.О.Клімової. Харків: НТУ «ХПІ». 2024. 336 с.

Додаткова

1. Гриценко А. А. Національно укорінений розвиток економіки як локальна відповідь на глобальні геоекономічні зрушення. *Економіка України*. № 4. 2023. С. 38-54. DOI: <https://doi.org/10.15407/econo myukr.2023.04.038>
2. Arons S. Ukraine Reconstruction May Cost \$1.1 Trillion, EIB Head Says. 2022. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-06-21/ukraine-reconstruction-may-cost-1-1-trillion-eib-head-says>
3. Дугінець Г., Вдовиченко М. Роль індустріальних парків у трансформації економічних систем: теоретичний підхід. *Економіка та суспільство*. 2024. (70). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-66>
4. Ткач Є., Нікіфоров, П. Економічна теорія та економічна політика: взаємодія в сучасних умовах України. *Економіка та суспільство*. 2022. (42). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-22>
5. Чуб А. Аналіз сучасних економічних теорій та досвід державного регулювання в світі. *Економіка та суспільство*. 2022. (44). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-79>
6. Пархоменко Л., Фротер О., Осіпова А. Сучасний розвиток економічної думки в Україні. *Економіка та суспільство*. 2022. (35). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-35-38>
7. Усиченко І., Мироненко М., Лисенко, Т. Історія розвитку менеджменту: від давніх часів до наших днів. *Економіка та суспільство*. 2024. (59). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-134>

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

1. Офіційний сайт Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/all>.
2. Верховна Рада України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
3. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>.
4. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
5. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
6. Офіційний сайт ООН. URL: www.un.org
7. Офіційний сайт UNCTAD. URL: www.unctad.org
8. Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР). URL: www.oecd.org
9. Інститут міжнародної економіки. URL: www.iie.com
10. Інститут Катона. URL: www.cato.org
11. Центр досліджень глобального розвитку. URL: www.cgdev.org
12. Мережа глобального розвитку. URL: www.gdn.int
13. Центр досліджень глобалізації. URL: www.globalresearch.ca
14. Центр досліджень глобалізації, врядування та конкурентоспроможності. URL: www.cggc.duke.edu
15. Світовий банк. URL: www.worldbank.org